

LEGALISERING VAN EUTHANASIE LIGT UITERST GEVOELIG

Franse Raad van State oordeelt over leven of dood

Het hoogste Franse rechtscollege moet morgen beslissen over leven of dood van een verlamde man. Omdat de familie ruzie maakt over eventuele euthanasie en omdat artsen en gewone rechters het niet eens worden. De zaak heeft de politiek wakker geschud.

VAN ONZE CORRESPONDENT IN FRANKRIJK FRANK RENOUT

**Christelijke
groepen lijken
zich op te maken
voor protesten
tegen plannen om
euthanasie te
regelen**

Vincent Lambert (38) kan zijn armen en benen niet meer bewegen, maar zijn ogen nog wel. Een heel enkele keer doet hij ze open en volgt hij een persoon die in zijn kamer rondloopt. Soms huilt hij, zonder aanwijsbare aanleiding.

Pijn kan hij ook voelen. Dan verkrampst hij ineens. Maar verder doet Lambert helemaal niets. Hij ligt alleen in zijn ziekenhuisbed. Al jaren. Er is geen communicatie met hem mogelijk. Zijn tranen of de incidentele lach op zijn gezicht: er is geen enkele aanwijzing dat ze veroorzaakt worden door een emotie. De artsen denken niet

dat hij iets begrijpt van wat om hem heen wordt gedaan of gezegd.

Omdat Vincent zelf niet spreekt en niets kenbaar kan maken, gaat zijn familie nu ruziënd over straat. Zijn vrouw, Rachel, heeft ingestemd met de euthanasie die de behandelende artsen voorstelden. Maar zijn ouders, van christelijken huize, verzetten zich daartegen.

Al meer dan een jaar zijn de twee kampen verweekeld in een tragische en pijnlijke strijd over het lot van Lambert. Over en weer beschuldigen ze elkaar in de media. Juridische procedures hebben elkaar opgevolgd, tot aan Frankrijks hoogste rechtscollege toe, de Raad van State, die morgen uitspraak doet.

Vincent Lambert is buiten zijn medeweten om de inzet geworden van een verschrikkelijke familieruzie

Vincent Lambert is buiten zijn medeweten om de inzet geworden van een verschrikkelijke familieruzie die inmiddels heel Frankrijk, politici en rechters bezig houdt.

Het conflict en de spanningen zijn zo hoog opgelopen dat de kamer in het ziekenhuis van Reims, waar Lambert ligt, wordt bewaakt met een camera. Er is een digitaal slot op gezet waarvan alleen het ziekenhuispersoneel de sleutel heeft. Wie naar binnen wil, moet zich legitimeren. 'Vóór en na elk bezoek controleren verplegers Vincent ook. Om zeker te zijn dat niemand hem heeft aangeraakt', vertelde een neef van de patiënt.

Hoofdlletsel

In september 2008 stapt Vincent Lambert, kort daarvoor getrouwd en vader van een dochter van drie maanden, in de auto naar zijn werk. Maar tijdens die rit krijgt hij een ongeluk. De jonge vader heeft ernstig hoofdlletsel, raakt in een coma en wordt opgenomen in het ziekenhuis van Reims.

En sindsdien is er aan zijn situatie weinig veranderd.

'Al die jaren is er geen enkele vooruitgang geweest', zegt echtgenote Rachel.

'We hebben alles geprobeerd. Werkelijk alles. Maar we zijn ook menselijk. We behandelen op menselijke wijze. En soms eindigt dat met de dood', aldus Eric Kariger, de behandelende arts in Reims.

Ze besluiten tot passieve euthanasie, zoals de Franse wet dat toestaat: het stopzetten van de kunstmatige toediening van voeding en vocht. 'Hem laten gaan was het laatste gebaar van liefde wat ik voor hem kon doen', vertelde echtgenote Rachel aan *Le Monde*.

Maar zo makkelijk is het niet. Twee keer willen de artsen en de echtgenoot de behandeling stoppen en twee keer steekt de rechter daar een stokje voor, telkens op verzoek van de ouders. Bij arts Kariger komen dreigbrieven binnen. Hij zou een 'nazi' zijn. De advocaat van de ouders, Jérôme Triomphe, suggereert dat Rachel ook kan scheiden van haar verlamde man. 'Als ze een nieuw leven wil beginnen, snap ik dat heel goed', aldus moeder Viviane in een interview. De eerste rechterlijke uitspraak was gebaseerd op procedurele gronden, maar bij het tweede vonnis kwam de rechter tot veler verbazing met een medisch oordeel.

Vincent Lambert zou volgens het vonnis wel degelijk in het ziekenhuis 'behandeld' worden en niet slechts 'in leven worden gehouden'. Dat is een belangrijk juridisch verschil. Want in de huidige Franse wet staat dat een behandeling in het uiterste geval mag worden stopgezet als die 'geen nut' heeft of slechts bedoeld is om 'kunstmatig in leven te houden'.

Actieve levensbeëindiging

De zaak-Lambert lijkt nu de politiek te hebben wakker geschud. 'De huidige wetgeving kent te veel onduidelijkheden', zei minister van Gezondheid Marisol Touraine vorige week. 'Zoals het nu gaat, kan het niet langer. De bestaande wet biedt geen adequaat antwoord op gevallen als die van Vincent Lambert en vele anderen met hem.'

President François Hollande beloofde bij zijn verkiezingscampagne in 2012 al met regels te komen over ‘actieve levensbeëindiging’. Volgens de Franse pers wil hij nu twee leden van de Assemblée – een van de Parti Socialiste en een van de rechtse UMP – inschakelen om een advies te schrijven.

Legalisering van euthanasie ligt uiterst gevoelig in Frankrijk. Christelijke groepen, die eerder al maandenlang de straat opgingen tegen het homohuwelijk, lijken zich nu op te maken voor protesten tegen plannen om euthanasie te regelen.

Ook een belangenvereniging van patiënten liet al van zich horen. ‘Gaat een arts of een rechter straks beslissen of een leven wel of niet zinvol is?’, aldus de vereniging. ‘De menselijkheid van een samenleving toont zich in de zorg voor de zwaksten.’

Eerst zal de Raad van State morgen uitspraak doen. De rapporteur van de Raad adviseerde vrijdag om de voeding van Lambert stop te zetten. Diens toestand zou verder verslechterd zijn en hoop op verbetering is er niet. Waarnemers verwachten dat het hoogste rechtscollege het advies van de rapporteur zal volgen.

Dat zou voor Frankrijk een historische doorbraak zijn. ‘Het zou verschrikkelijk zijn’, reageerde moeder Viviane afgelopen week. Zij heeft aangekondigd desnoods naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te stappen. Als dat Hof de klacht in behandeling neemt, heeft dat een opschortende werking: dan blijft Vincent Lambert – opnieuw – in leven tot er – opnieuw – een juridische uitspraak is.

‘Onze alliantie met de VS is geen zak waard’

RADEK SIKORSKI

In een geheime geluidsopname zou de Poolse minister van Buitenlandse Zaken RadEK Sikorski zich beklagd hebben over het valse gevoel van veiligheid dat uitgaat van de VS. Vorige week lekten ook al geheime opnames uit die de Poolse regering in nauwe schoentjes brachten.